

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY RADY GMINY TUROŚŃ KOŚCIELNA W SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE TUROŚŃ KOŚCIELNA

Uchwała ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Turośń Kościelna.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest pierwszym etapem w procesie planowania procesu rewitalizacji. Gmina Turośń Kościelna zamierza przystąpić do opracowania gminnego programu rewitalizacji na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278.). Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nie odbywa się w ramach prac nad samym programem rewitalizacji, jak było to w przypadku Lokalnego Programu Rewitalizacji, ale stanowi osobny proces, który powinien być zakończony przyjęciem uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy.

Zgodnie z treścią ustawy o rewitalizacji, podstawą do podjęcia niniejszej uchwały jest diagnoza potwierdzająca spełnienie przesłanek określonych w art. 9 i 10 ustawy. Wobec powyższego od stycznia 2024 r. gmina Turośń Kościelna rozpoczęła prace nad opracowaniem Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Diagnoza). Projekt niniejszej uchwały, w tym załącznik w formie mapy, został sporządzony na podstawie Diagnozy i podlegał konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne projektu uchwały odbyły się w dniach 24.09.2024 r. - 31.10.2024 r.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz koncentracji co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Przeprowadzenie diagnozy dla wydzielonych w gminie 32 jednostek przestrzennych pozwoliło na analizę wybranych cech przestrzeni i określenie stopnia ich degradacji, a następnie umożliwiło delimitację obszaru zdegradowanego. Diagnoza sytuacji, w poszczególnych jednostkach przestrzennych, opierała się na analizie 14 wskaźników sfery społecznej oraz 19 wskaźników dla sfer pozaspołecznych (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej). Wszystkie wskaźniki użyte do analizy stanu kryzysowego są mierzalne i pochodzą ze źródeł powszechnie uważanych za wiarygodne. Dodatkowo, w ramach działań diagnostycznych o charakterze partycypacyjnym przeprowadzono spotkania/rozmowy z przedstawicielami urzędu gminy, radnymi gminy oraz przeprowadzono wizję lokalną gminy Turośń Kościelna (metoda: spacer badawczy).

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stwierdzono, że obszar zdegradowany powinien objąć 18 jednostek przestrzennych: Baciuty, Baciuty Stacja, Bojary, Borowskie Michały, Borowskie Cibory, Borowskie Olki, Borowskie Wypychy, Topilec, Dobrowoda, Pomigacze, Iwanówka, Trypucie, Stoczki, Turośń Kościelna, Juraszki, Markowszczyzna, Turośń Dolna, Zalesiany, Czaczki Małe, Niecki oraz Zawady. Granice obszaru zdegradowanego zostały zaprezentowane na mapowym załączniku graficznym do uchwały.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych oraz zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. W ustawie o rewitalizacji określono limity ludności i powierzchni dla obszaru rewitalizacji, zgodnie z którymi obszar taki nie powinien być większy niż 20% powierzchni gminy i być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji dokonano biorąc pod uwagę wyniki diagnozy dla sfery społecznej wskazujące znaczącą koncentrację negatywnych zjawisk, analizując specyfikę gminy oraz funkcje poszczególnych jednostek zdegradowanych pełnione w gminie, a także uwzględniając potencjał rozwojowy, instytucjonalny i społeczny istotny dla prowadzenia skutecznego procesu rewitalizacji.

Ostatecznie wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje swym zasięgiem pięć jednostek analitycznych: Turośń Kościelna, Turośń Dolna, Iwanówka, Juraszki oraz Pomigacze, w ramach których jednostka Turośń Kościelna pełni funkcję jednostki centralnej powiązanej funkcjonalno - przestrzennie z pozostałymi. Obszar rewitalizacji jest zwarty przestrzennie, obejmuje głównie tereny zamieszkałe jednostek (sołectw).

Wyznaczony Obszar Rewitalizacji obejmuje powierzchnię 8,684 km², co stanowi 6,20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez 1787 mieszkańców co stanowi 26,67% ludności gminy Turośń Kościelna. Granice obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji zostały zaprezentowane na mapie o skali 1:5000, o treści mapy zasadniczej, stanowiącej załącznik graficzny do uchwały.

Przyjęcie niniejszej uchwały pozwoli na kontynuację prac nad gminnym programem rewitalizacji oraz w dalszej kolejności realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Turośń Kościelna. Po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji możliwe będzie skorzystanie z nowych rozwiązań prawnych przewidzianych w ustawie o rewitalizacji, w postaci Miejscowego Planu Rewitalizacji i Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Dają one samorządom lokalnym realne narzędzia finansowe, organizacyjne i prawne służące uporządkowaniu i odnowie zaniedbanych przestrzeni miejskich.

Gminny Program Rewitalizacji umożliwi też pozyskanie środków zewnętrznych m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Podlaskiego 2021-2027. Obszar rewitalizacji będzie więc terenem silnej koncentracji działań rewitalizacyjnych, prowadzonych z wykorzystaniem dodatkowych funduszy, ale też możliwych do wykorzystania, wymienionych wyżej rozwiązań i narzędzi.

Załącznikiem do uzasadnienia jest diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Turośń Kościelna.